

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 26/56453-1
Saksbehandler Stine Norrøne Ask

Utvalg	Møtedato
Fylkesutvalget	06.10.2026
Fylkestinget	20.10.2026

Videreføring av samarbeids- og utviklingsavtaler med kommunene

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Agder fylkeskommune vil invitere politisk og administrativ ledelse i kommunene i Agder til jevnlig dialogmøter, med vekt på samarbeid og utvikling i den enkelte kommune og i fylket som helhet.
2. Partenes felles arbeid med måloppnåelse i Regionplan Agder 2030 og kommuneplanens samfunnsdel, samt samarbeid og utvikling gjennom innsatsområder i handlings- og økonomiplanarbeidet vil være utgangspunkt for møtene.
3. Fylkestinget vedtar å ikke videreføre samarbeids- og utviklingsavtaler mellom fylkeskommunen og kommunene i sin nåværende form.

Sammendrag

Agder fylkeskommune har inngått egne samarbeids- og utviklingsavtaler med alle 25 kommunene på Agder, med formål å trekke frem viktige samarbeidsområder for å oppnå målene i Regionplan Agder 2030 og kommuneplanenes samfunnsdel.

15 av de 25 avtalene gjelder for perioden 2023-2026, hvilket innebærer at de utløper ved utgangen av inneværende år. Fylkeskommunedirektøren anbefaler at fylkestinget ikke viderefører samarbeids- og utviklingsavtaler med kommunene i sin nåværende form. Fylkeskommunedirektøren ønsker at fylkeskommunen inviterer kommunene til jevnlig dialogmøter, med vekt på samarbeid og utvikling i den enkelte kommune og i fylket som helhet. Partenes felles arbeid med måloppnåelse i Regionplan Agder 2030 og kommuneplanens samfunnsdel, samt samarbeid og utvikling gjennom innsatsområder i handlings- og økonomiplaner vil være utgangspunkt for møtene.

Saksopplysninger

Agder fylkeskommune har siden 2023 inngått samarbeids- og utviklingsavtaler med alle 25 kommuner på Agder. Avtalene gjelder for en fireårsperiode og har til formål å trekke frem viktige samarbeidsområder for å oppnå målene i Regionplan Agder 2030 og kommuneplanenes samfunnsdel. Avtalene omfatter ikke alle samarbeidsområder mellom fylkeskommunen og den enkelte kommune, men skal fremheve noen prioriterte områder der partene skal gjøre en ekstra innsats og legge til rette for et målrettet og systematisk samarbeid.

I 2021 vedtok fylkesutvalget å videreføre samarbeids- og utviklingsavtaler med kommunene (sak 23/21). Fylkesutvalget ønsket å beholde avtalene som et verktøy for gjennomføring og måloppnåelse av Regionplan Agder 2030, med oppfølging gjennom jevnlig dialogmøter med kommunene. Avtalene og dialogmøtene skulle bære preg av gjensidige forpliktelser, samarbeid og utvikling i den enkelte kommune og fylket som helhet.

Fylkesadministrasjonen har gjennom avtaleperioden avholdt oppfølgingsmøter med kommunene, hvor fagansvarlige for de ulike avtalepunktene hos begge parter har vært representert. Avtalene har også vært tema i dialogmøter mellom politisk ledelse i fylkeskommunen og hver enkelt kommune under fysiske besøk i 2024 og 2026. Partene omtaler i all hovedsak avtalene som et nyttig verktøy for å løfte frem prioriterte innsats- og fokusområder. Samarbeids- og utviklingsavtalene har også fått oppmerksomhet blant annet i St. meld. 35 (2024-2025) «Norges arbeid med bærekraftsmålene» og i dialog med aktører fra andre steder i Norge.

15 av de 25 avtalene gjelder for perioden 2023-2026, hvilket innebærer at de utløper ved utgangen av inneværende år. Det bes derfor om en avklaring fra fylkestinget om hvorvidt det er ønskelig å videreføre samarbeids- og utviklingsavtaler for en ny fireårsperiode eller om fylkestinget ønsker å erstatte avtalene med jevnlig dialogmøter.

Vurderinger

Etter fylkeskommunedirektørens vurdering er det viktig å ha en god og jevnlig dialog med kommunene om felles målsettinger, samarbeids- og utviklingsområder. Dagens samarbeids- og utviklingsavtaler har bidratt til et godt samarbeid mellom kommunene og fylkeskommunen. Enkelte avtalepunkter oppleves å gi et større mulighetsrom for og forventning om samarbeid på konkrete områder, samtidig som andre avtalepunkter vil eksistere som samarbeid med kommunene uavhengig av en formalisert avtale.

Fylkeskommunedirektøren vurderer samarbeids- og utviklingsavtalene som nyttige verktøy for god samhandling med den enkelte kommune. Det er likevel et ressurskrevende arbeid som knytter seg til utarbeidelse, koordinering og oppfølging av 25 individuelle, skriftlige avtaler. For enkelte avtalepunkter utgjør avtalen samtidig et ekstra ledd i et allerede eksisterende samarbeid.

Fylkeskommunedirektøren anbefaler at avtaleformen erstattes med jevnlige dialogmøter med politisk og administrativ ledelse, hvor partenes felles arbeid med måloppnåelse i Regionplan Agder 2030 og kommuneplanens samfunnsdel vil være utgangspunkt for møtene. Det oppfordres også til at partene tar utgangspunkt i samarbeid og utvikling sett i lys av innsatsområder i fylkeskommunens og den enkelte kommunes handlings- og økonomiplaner. I forbindelse med utarbeidelse av ny regionplan vil det samtidig være avgjørende med et godt samarbeid med den enkelte kommune for å sikre en god prosess.

I tillegg til anbefalte dialogmøter og samarbeidspunkter, vil fylkeskommunedirektøren trekke frem #vårtagder som en sentral del av samarbeidet mellom fylkeskommunen og kommunene på Agder, både gjennom den regionale samhandlingsstrukturen og gjennom regionale møteplasser og den etablerte samarbeidskulturen. Samarbeid gjennom #vårtagder i kombinasjon med jevnlige dialogmøter med politisk og administrativ ledelse i kommunene vil etter fylkeskommunedirektørens vurdering ivareta det viktige samarbeidet som tidligere har ligget i de skriftlige avtalene.

Gjenværende samarbeids- og utviklingsavtaler med avtaleperiode ut 2027 og 2028, vil etter fylkeskommunedirektørens anbefaling følges opp gjennom dialogmøter ut sin avtaleperiode.

Regionplan Agder 2030

Kommunene spiller en avgjørende rolle for om vi lykkes med gjennomføringen av Regionplan Agder 2030, og om vi når målene vi har satt for Agder i 2030. Det er viktig at fylkeskommunen og kommunene har et godt samarbeid rundt utfordringer og muligheter i den enkelte kommune og i regionen som helhet. Dialogmøter med kommunene gir etter fylkeskommunedirektørens vurdering et godt utgangspunkt for å ivareta et godt og kontinuerlig samarbeid med kommunene om felles målsettinger, utfordringer og mulighetsbilde.

Økonomiske konsekvenser

Samarbeids- og utviklingsavtalene i seg selv gir ingen direkte økonomiske konsekvenser. Dersom samarbeidspunktene gjennom foreslåtte dialogmøter eller de formaliserte avtalene utløser økonomiske behov, vil det legges fram en egen politisk sak eller vurderes gjennom handlings- og økonomiplanarbeidet.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren anbefaler at fylkestinget ikke viderefører samarbeids- og utviklingsavtaler med kommunene i sin nåværende form. Fylkeskommunedirektøren ønsker at fylkeskommunen inviterer kommunene til jevnlige dialogmøter, med vekt på samarbeid og utvikling i den enkelte kommune og i fylket som helhet.

Kristiansand, 22.09.2026

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Knut Lindland
fylkesdirektør